באַנקעט לכבוד י. העסטרין און דר. הענעל דעלעגאַט צו דער פוע״צ קאָנווענשאָן היינט (פרייטאג) 8.45 אוונט אין פאלקס שול זאל

זון אויפגאַנג — 6.37.
זון אונטערגאַנג — 5.54.

ווערטער:
קלאר און מילדער

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

אידישע וואַרט

THE GATEWAY OF THE WEST

THE ISRAELITE PRESS

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאַנאַדע
עטאַבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאָג

Vol. 21, No. 225. Friday Oct. 9, 1931

Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאָג חוץ שבת און זונטאָג

פרייטאג כח׳ תשרי, תרצ״ב.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY OCT 14 1931 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

יאפאנעזישער פלאט אויפן וועג קיין כינע

אנב-אורחא

פון מארק

אידיש — דער יסוד פונם אידישן לעבן

אוואדע זיינען דא אויף דער וועלט קלוגע און פראקטישע העברייאיסטן, וואס זיינען כיט פארבלענדעט פון שנאה צו אידיש אין אזא מאס, אז זיי זאלן זאגן ״המות נפשי עם פלשתים״, — זאל העברייאיש אונטערגיין, אבי אידיש זאל פארשוואונדן ווערן.

קלוגע און פראקטישע העברייאיסטן, ביי וועמען די ליבע איז שטארקער ווי די שנאה, ווייסן גאנץ גוט, אז אידיש איז דער יסוד פון העברייאיש. און וואו ס׳איז ניטא קיין אידיש, איז קיין העב־רייאיש אוואדע ניטא.

און אזעכע וועלן במילא קעמפן פאר דעם קיום פון אידיש, אויב ניט צוליב אידיש וועגן, איז צוליב העברייאיש.

* * *

וואלט איך געווען אבער אפילו אן ארויסגעבער פון אן אנגליש־אידישער אויסגאבע, וואלט איך שוין פונ׳ם פשוט׳ן געשעפטס שטאנדפונקט, אויף געקעמפט פארן קיום פון אידיש.

און איך בין גרייט צו גיין נאך ווייי־טער: ווען איך וואלט געווען אן ארויס־געבער פון א ריין אנגלישער צייטונג, וואס אינטערעסירט זיך אין אידישע לעזער, וואלט איך אויך פון דעם זעלבן געשעפט שטאנדפונקט דעמאנסטריט די אנטוויקלונג פון דער אידישער שפראך און קולטור און די פארשפרייטונג פון דער ריין אידישער פרעסע!

* * *

די אנקעטע וואס ״דאס אידישע וואָרט״ האט דורכגעפירט צווישן דער אידישער באפעלקערונג פון דער גאנ־צער נארט־ענד בנונג פרעסע און קינ־דער דערציאונג, האט אנטדעקט אן אוצר מיט זייער ווערטפולע פאקטן, וואס ווארפן א ליכט אויף דעם קולטור־רעזן מצב אין דער ווירקונג פון אידיש אינם הינג אידישן לעבן.

(די כאוט־ענד איז פאר אונזערע צוועקן ניט אזוי וויכטיג שוין פשוט דערפאר, ווייל די צאל אידן אויף ״יע־נער זייט סאבוויי״ איז פארהעלטנס־מעסיק זייער קליין).

מיר וועלן נאך ביסלאבוויי פאר־האנדלען די אלע פאקטן, וואס די אנ־קעטע האט ארויסגעבראכט. דערווייל, באריר איך דא בכדי דעם פונקט פונם ״פרעסע״.

* * *

און אט וואס עס ווייזט זיך ארויס בנונג דעם דאזיקן פונקט:

די ענגליש־אידישע פרעסע ווערט געלייענט כמעט אויסשליסלאך בלויז אין די אידישע הייזער, וואס באקומען א אידישע צייטונג.

אין די ריין ענגלישע פרעסע אין אויף מער פארשפרייט אין די אידישע הייזער, וואו מען לייענט אידישע צייט־טונגען, אידער אין די, וואס מען לייי־ענט ניט קיין אידישע צייטונגען.

דאס מיינט: די מייסטע אידן וואס לייענען ניט קיין אידישע צייי־טונגען, אינטערעסירן זיך מער ניט מיט קיין אידישע ענינים, און דארפן דערפאר אויך ניט קיין אידיש־ענגלי־שע צייטונגען.

און די וואס אינטערעסירן זיך מיט זייערע אידישע ענינים, זיי־נען שוין במילא אסמיסנס אויף אפ־גערישן פון געזעלשאפטלאכע ענינים בכלל, און זיי דארפן שוין קיין ענגלי־שע צייטונגען אויך ניט.

* * *

אין ד. א. וו. זיינען לעצטע וואך פארעפנטלאכט געווארן די ציפערן פאר איין טיפיש אידישער נאס, — די ציפערן פאר די אנדערע נאסן וועלן ביסלאבוויי פארעפנטלאכט ווערן, ווי נאר די סך הכל. וועלן אונטערגע־פירט ווערן.

אבער אויף וויפל איך האב די נאך ניט אונטערגעפירטע ציפערן אונטער־זוכט, גיבן זיי דורכשניטלאך בלויז בע רעזולטאטן, ווי אין דער נאס וועגן וועלכער מיר האבן שוין גע־רעדט.

* * *

די גרעסטע מערהייט פון די 158 הייטען וואס זיינען איינגעשלאסן אין דעם דערמאנטן טייל פון דער אנקע־טע, 97 אין צאל, קריגן אידישע צייי־טונגען (פון זיי — 84 ״דאס אידישע וואָרט״ מיט אדער אן אנדערע אידי־שע צייטונג, און 13 — בלויז אנדע־רע, הויפטזאכלאך ניו־יארקער אידישע צייטונגען).

די הינע צוויי ענגליש־אידישע אויסנאבן ווערן דערפון געקראגן אין 33 הייטען, פון וועלכן בלויז 7 האבן ניט ד. א. וו., און בלויז 5 לייענען ניט קיין אידישע צייטונג בכלל.

וואס איז שייך די הינע צוויי מינ־לאכע צייטונגען, קומען ביידע צוזא־מען אריין אין 71 פון די דערמאנטע אידישע הייזער. פון די זיינען 37 אזעלכע וואס קריגן אויך ד. א. וו., און נאך 6 וואס קריגן אנדערע אידישע צייטונגען, אויסער ד. א. וו.

פון די 97 אידישע צייטונגס לעזער לייענען אזוי 43 אויך אנדערע ענגלי־שע צייטונגען (אויסער ענגליש־אידי־שע). פון די 61 וואס לייענען ניט קיין אידישע צייטונגען, לייענען בלויז 28 ענגלישע צייטונגען.

און בלויז 5 פון זיי לייענען ענגליש־אידישע אויסגאבן!

* * *

די אנקעטע ציינט בולט אויס די קולטורעלע ווירקונג פון דער אידישער פרעסע אויפן הינג אידישן לעבן.

די אידישע שפראך איז דער יסוד פונם הינג אידישן לעבן. פון די דער־מאנטע 158 אידישע הייזער איז בלויז אין 7 די־אומגאנגס שפראך ענגליש. אין די איבעריקע רעהט מען אידיש. און בלויז דארט וואו מען לייענט די אידישע פרעסע לייענען מען אויך מיט אידישע ענינים אויף אזוי־פיל, — און ווייניקער ווי האלב פון דיי וואס לייענען ניט קיין אידישע צייי־טונגען אינטערעסירן זיך צו לייענען די ענגלישע פרעסע.

דער פראצענט פון אידיש־לייענער־דיקע ענגלישע פרעסע לעזער איז מאר־קע אויף אן ערך דער זעלבער, אבער אמווייניקסטנס זיינען זיי אלע באר־שטיינט אין אן אנדערע קולטורעלער מדרגה און קאנען לייכטער ווערבירט ווערן אויך פאר דער ענגלישער פרע־סע.

אמעריקאנער ארבעטער פעדעראציע סטראשעט מיט פאליטיק

וואנקאווער, ב. ק., אקט. 9.— סיידן דער אקאנדערע וועט אנגענומען געהעריקע מיטלען צו פארלייכטערן די ארבעטס־לאזקייטס, וועלן די אמעריקאנער אר־בעטער מוזן אפרעגען זיך מיט די אלטע פארטייען דורך זעלבסטשטענ־דיקער פאליטישער אקציע, — האבן דערער דערקלערט עס אין דער קאנווענ־שאן פון דער אמעריקאנער ארבעטער פעדעראציע וואס ווערט דא אפגע־האלטן.

א צאל רעדנער האבן געשילדערט מיט טונקעלע פארבן די ארבעטסלאזי־קייט לאנג אין די שטאטן. איינער פון די רעדנער, ספענסער מילער, סעקרע־טאר פון דער ארבעטער בילדונגס בייר־ראַ, האט דערקלערט, אז עס מוז גע־מאכט ווערן א סוף צו דער ארבעטס־לאזיקייט. אנדערש וועלן סאציאלע רע־וואלוציעס אויפטרייטלען אייראפע און אמעריקע וועט אויך ניט אויסמיידן דעם גורל.

פרעזידענט וויליאם גרין האט שארף קריטיקירט די הויכע טאריפן, וואס שטערן דעם אינטערנאציאנאלן האנדל, באזונדערס דעם האנדל צווישן די פאר־איינינקטע שטאטן און קאנאדע. ער האט זיך אויך אויסגעדריקט פאר א פארוועזונג פונם מאראטאריום און דער רעוויזיע פון די מלחמה חובות.

נעוועלשאפטלאכער קאלענדער

פרייטאג, אקטאבער 9

ארב. פארז. ביי יוגנט לינקע פוע״צ 8.30 אוונט אין פרידאנסטיטוט.

רבי הורוויץ: תהלים מיט מפרשים, 8.30 אוונט, אין כנסת־ישראל שול.

שבת, אקט 10

טיי פון ארב. הילף געז. פאר די עסטעוואנער סטרייקער, אין פרייהייט טעמפל, 4 ביז שפעט.

באנקעט פון וואלינער לאנדסמאנ־שאפט 10 אוו. אין לעווינס רעסטאראן

זונטאג, אקטאבער 11

״טעג־טאג״ פון פאלקס ביבליאטעק מ. בלאשטיין ביי אלגעב. פארזאמ. פון ניקאליאעווער הילף־פאראיין, 8.30 נ. מ., אין פרייהייט טעמפל.

טיי פון מוטער פאראיין פון ת״ת ביי מרס, פ. מאס, 445 פאלטער סט. 2.30 ביז שפעט.

אלגעמ. פארזאמ. פון היב. סיף בעב. פאסייטי, 2.30 נ. מ., אין ת״ת זאל.

טיי פאר מאונט כרמל קלינק ביי מרס. טשאראמש, 220 דאפעריו עוועג, 2.30 ביז שפעט.

ארב. פארזאמ. ביי איד. ארב. קולט. קלוב, 2.30 נ.מ., אין פרץ אינסטיטוט באר. פרי. און וואלן ביי מאר. פרי לאגן, 10,30 פרי, אין 239 מאנטאנא עוועג.

דר. פערלמאן: ״שטימונגען און די שטאטן און אמאנדע בנונג דער איצטי־קער לאגע״, ביי א. נ. א. פ. בר. 20, מיטינג פון פרויען בקור־חולים, 3 נ. מ., אין ליבאוויטשער שול.

טיי פאר וויכטיגן צוועק ביי מרס. באר., 524 דאפעריו עוו., 2 ביז שפעט.

אלגעמ. פארזאמ. און וואלן פאר באצאלטער־באאמטער בי בית יעקב שול. ספעצ. פארזאמ. פון ארב. הילפס געז. 2.30 נ.מ., אין פרייהייט טעמפל. פארזעצונג פון דעבאטע.

מאנטאג, אקטאבער 12

״בריזדוש״ ביי מיזטשעוול אייד סאס. 8.30 נ.מ., אין פאלקס שול.

לייען קרייז פון מוטער פאר. פרץ שול, 2.30 נ.מ., ביי מרס. פארטנאות, 384 באראוס עוועג.

מיטינג פון פרויען קולט. פארב. פון ת״ת, 9 אוונט, אין ת״ת.

(שלוס אויף לעצטער זייט)

גרייט מוחל זיין חובות פאר אנטוואפענונג

פרעזידענט הואוור, ווערט באריכטעט, וועט פאלשלאגן אייראפע אפצומעקן מלחמה חובות, בתנאי אז באוואפענונג זאל געשניטן ווערן. — וועט זיך קרצלאך באראטן מיט פרעמיער לאוואל פון פראנקרייך

וואשינגטאן, ד. ק., אקט. 9.— פרע־זידענט הואוור איז גרייט פארצו־שלאגן אייראפע בטל צו מאכן די מלח־מה חובות, בתנאי אז די אייראפעיאי־שע מלוכות זאלן דערפאר פרייוויליג שטארק שניידן זייער באוואפענונג, — ווי עס ווערט דא באקאנט פון ראיעלע קוואלן.

דעם דאזיקן פלאן, ווערט פארשטאנ־נען, וועט פרעזידענט הואוור פאר־שלאגן צו פרעמיער לאוואל פון פראנק־רייך, וועלכער קומט קרצלאך קיין אמעריקע צו פארהאנדלען די וויכטיקע עקאנאמישע וועלט פראבלעמען. עס וועט הייסן, אז דער פרעזידענט וועט פארשלאגן די פארזעצונג פונם מארא־טאריום פאר א ליינגערער צייט, וואס קאן אבער צום סוף מיינען, אז די חור־בות זאלן אינגאנצן בטל ווערן.

פרעזידענט הואוור האט ניט לאנג צוריק באראטן זיך וועגן דעם פלאן מיט די אנפירער פונם סענאט, און עס ווערט פארשטאנען, אז זיי אלע, מיטן אויסנאם פון צוויי, זיינען איישטימיק מיט דעם פלאן. עס ווערט אויף באר־הויפטעט, אז כך באנקירן, באזונדערס די וואס האבן אויסלענדישע אינוועסט־מענטס וואלטן אויך זייער געוואלט אז דער מאראטאריום זאל פארגעזעצט ווערן.

אזן דערווייל ווערן אין פאריז אנ־געפירט פארהאנדלונגען וועגן פינאנ־ציעלע ענינים צווישן לאדד רידינג, ברייטישער אויסערן מיניסטער, און פרעמיער לאוואל. א צאל פראמינענטע פראנצויזישע באנקירן זיינען איצט אויפן וועג קיין אמעריקע, און מיט גלויבט, אז זיי וועלן דארטן באטייליג זיך אין די פארהאנדלונגען צווישן פרע־זידענט הואוור און פרעמיער לאוואל.

—(::)—

נעבעראל מאנאש גע־שטארבן אין עלטער פון 66 יאר

מעלבורן, אוסטראליע, אקט. 9 (אי־טא). — לייטענאנט־גענעראל סער דזשאן מאנאש, באוואוסטער אידישער פירער אין הויפט־קאמאנדיר פון דער אוסטראליענער ארמיי אין פראנקרייך אין דער גרויסער מלחמה, איז דא געב־טען געשטארבן אין עלטער פון 66 יאר.

די נייעס פון זיין טויט נעכטן איב־דערפרי האט פאראורזאכט די טיפסטע אויסדרוקן פון נאציאנאלן טרויער. די רעגירונג פון אוסטראליע וועט אים נעבן א מלוכה לויה, ערנדיק אים אין טויט, פונקט ווי זי האט אים ארויסגע־ציינט די גרעסטע אכטונג און הויכשע־צונג אין לעבן.

אין 1928 אין סער דזשאן מאנאש דערווייל געווארן ערן־פרעזידענט פון דער אוסטראליער ציוניסטישער אר־גניזאציע, און ער האט בכלל ארויסגע־ציינט דעם טיפסטן אינטערעס אין אלע אידישע ענינים. איבער דער גאנצער וועלט. לעצטן יאר איז ער דערמאנט געווארן ווי א נאציאנאלאכער קאנדי־דאט פאר גאווערנער דזשענעראל פון אוסטראליע, — א פאסטן, וואס איז דערנאך פארגומען געווארן פון אן אנ־דער אידן, סער אייזעק אייזעקס.

סער דזשאן מאנאש האט תמיד באר־עפעסט וועלכע סאיז רעליגיעזע און נאר דיסקרימינאציעס, באזונדערס קעגן אידן.

—(::)—

ראש פינה שול צע־שעדיקט פון שריפה

די ראש־פינה שול, איינע פון די עלסטע שולן אין וויניפעג, איז נעכטן אינדערפרי שטארק צעשעדיקט געווא־רען פון א שריפה. דער פייער האט זיך אנגעהויבן אין אויבן, פון דער פרויען גאלעריע. צום גליק זיינען די פייער־לעשער געווען באלד אויפן אָרט, און זיי האבן פארלאשן די שריפה אויידער עס האט דערגרייכט צום ארון קודש.

דערזעענדיק די שריפה אין אן על־טערער איד ארייגגעלאפן אין שול צו רעטן די ספרים. ער איז שיר ניט דער־שטיקט געווארן פון רויך. דיר ראש פיי־נה שול געפינט זיך אויף הענרי און מארגא סטרים, וואו זי שטייט שוין 35 יאר.

—(::)—

היינט יערלאכע בני־ברית ״סערווים״

היינט, 8 אזייגער נ.מ., וועט שערי צדק שול פארקומען די יערלאכע בני־ברית ״סערווים״. ראבין סאלאמאן פרענק וועט ריידן אויף דער טעמע: ״ביסטו מיין ברודער?״

אלע מיטגלידער זיינען געבעטן קו־מען מיט זייערע פאמיליעס און פריינט

יערלאכע פארזאמלונג און וואלן פון בית יתומים דעם זונטאג

די יערלאכע פארזאמלונג און וואלן פון מערב קאנאדער בית יתומים וועלן פארקומען דעם זונטאג, אקט. 11טן, 2.30 נ. מ., אינם אודיטאריום פון דער אינסטיטוציע, 123 מעטעסאן עווע.

באריכטן וועלן אָפגעגעבן ווערן פונם פרעזידענט, קאסירער און סופעראיז־טענדענט, און א נייער דירעקטאראט וועט דערוויילט ווערן.

פראפעסאר וו. ג. סמיט, דירעקטאר פון מערב קאנאדער בית יתומים, וועט פארקומען דעם זונטאג, אקט. 11טן, 2.30 נ. מ., אין פרץ אינסטיטוט באר. פרי. און וואלן ביי מאר. פרי לאגן, 10,30 פרי, אין 239 מאנטאנא עווע.

דר. פערלמאן: ״שטימונגען און די שטאטן און אמאנדע בנונג דער איצטי־קער לאגע״, ביי א. נ. א. פ. בר. 20, מיטינג פון פרויען בקור־חולים, 3 נ. מ., אין ליבאוויטשער שול.

טיי פאר וויכטיגן צוועק ביי מרס. באר., 524 דאפעריו עוו., 2 ביז שפעט.

אלגעמ. פארזאמ. און וואלן פאר באצאלטער־באאמטער בי בית יעקב שול. ספעצ. פארזאמ. פון ארב. הילפס געז. 2.30 נ.מ., אין פרייהייט טעמפל. פארזעצונג פון דעבאטע.

מאנטאג, אקטאבער 12

״בריזדוש״ ביי מיזטשעוול אייד סאס. 8.30 נ.מ., אין פאלקס שול.

לייען קרייז פון מוטער פאר. פרץ שול, 2.30 נ.מ., ביי מרס. פארטנאות, 384 באראוס עווע.

מיטינג פון פרויען קולט. פארב. פון ת״ת, 9 אוונט, אין ת״ת.

(שלוס אויף לעצטער זייט)

פארטיידיקט רעגירונגס אנטי דאמפינג האנדלונג

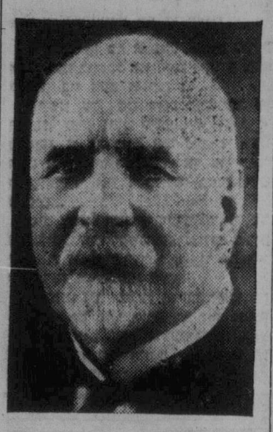

סי. ה. קאהאן

אטאוא, אנט., אקט. 9.— ריידנדיק וועגן די ״אנטי־דאמפינג״ טאריפן ארויסגעשטעלט אויף די בריטישע סחורות מיטן מאל פון דעם ענגלישן פונט, האט סי. ה. קאהאן, שטעל־פאר־טרעטער פונם מיניסטער פון נאציאנ־נאלע הכנסות, דערקלערט, אז טוויזנטער קאנאדער ארבעטער וואלטן ארויסגע־ווארפן געווארן פון די פאבריקן ביזן סוף אקטאבער, ווען די רעגירונג נעמט ניט אן די דאזיקע ספעציעלע מיטלען קעגן א פארבייזונג פון פארביליקטע ענגלישע בנונגס.

עס וואלטן אוי דשטארק געפאלן די הכנסות פון די טאריפן, וואס וואלטן שווער אפגערופן זיך פינאנציעל אויף דער רעגירונג. וואס איז שייך דעם פארצוג פאר בריטישע סחורות, גלויבט מר. קאהאן, אז ער איז פארבליבן אין קראפט, א דאנק דעם וואס די טאריפן ווערן געצאלט מיט קאנאדער דאָלארס, וועמעס קורס איז אויך געפאלן.

—(::)—

יוגנגט ארגאניזאציע פון היב. סיק בעג. סאסייטי פארמירט

אן אפטיילונג פון דער היבריו סיק בענעפיט סאסייטי פאר יונגעלייט צווישן 18 און 30 יאר וועט איצט ארגאניזירט ווערן און וועט באלד פארמירט ווערן. אלע פאראינטערעסירטע זיינען געבעטן צו קומען אין פארבינדונג מיט מ. גאלדבערג, 962 מיין סט., אדער מיט ס. מ. גאלדען, 691 מיין סט., ניט שפעטער ווי אקט. 13טן.

—(::)—

קליידער זאמלונג פאר עס־טעוואנער קוילן מיינערס

אונטער דער אויפזיכט פון די לינקע פועלייציון, ווערט יעצט דורכגעפירט א זאמלונג פון גענוצטע קליידער פאר די עסטעוואנער סטרייקער, פאר מע־נער, פרויען און קינדער און אלע זיי־נען געבעטן צו אויפנעמען די זאמלער פריינטלאך. די וואס וועלן כאן באזוכט ווערן און וויל ביישטייערן קליידער זיינען געבעטן צו טעלעפאניר 345 55 אדער לאזן וויסן צו 395 סעלדיקס עוו.

מלחמה וואלקנס וועג־נעדיכטער

יאפאנעזישע עראָפלאנען באמבארדירן כינעזישע שטאט

טאקיא, אקט. 9.— די יאפאנעזישע רעגירונג האט ארויסגעשיקט איבער 2 צענדליק קריג־שיפן קיין כינע. וואָרענע־ריק דערביי די כינעזישע רעגירונג, אז זי וועט נעהאלטן ווערן פאראנט־וואָרטלאך פאר די לעבנס און איינגטום פון יאפאנעזישע בירגער אין כינע.

מוקדען, אקט. 9.— א גרויסע צאל מענשן איז אומגעקומען אין דער באמ־באַרדירונג פון טשינגטשאו, די צייט־ווייליקע מאנדשוריש הויפטשטאט, דורך יאפאנעזישע עראָפלאנען. די באַ־פעלערונג צעלויפט זיך אין שרעק.

פיפינג, כינע, אקט. 9.— דזש. נ. טאמפסאן, בריטישער פארוואלטער פון דער פיפינג־מוקדען איינזאמען, באריכ־טעט, אז 12 יאפאנעזישע עראָפלאנען האבן געוואָרפן 36 באמבעס אויף דער שטאט טשינגטשאו, 150 מייל צו דרום פון מוקדען, טויזנטיק דערווייל אן אומבאשטימטע צאל מענשן.

די באמבעס, האט ער דערציילט, זיי־נען הויפטזאכלאך געציילט געווארן אויף דער אויזיווערסיטעט געביידע, וואו עס בעפינט זיך די צייטווייליקע הויפט־קוואַרטיר פון דער מאנדשוריש־ווער־גירונג. די מעלעראפישע בארבינדונג מיט דער שטאט איז איבערגעריסן גע־ווארן.

טאקיא, אקט. 9.— די רעגנא נייעס אגענטור מעלדעט אהער פון כינעזישע קוואלן פון מוקדען, אז טשאנג הסוע ליאנג, גאווערנאר פון מאנדשוריע אונטער דער כינעזישער נאציאנאלער רעגירונג, קאנצענטרירט מיליטערישע קרעפטן אין טשינגטשאו. די רעגירונג האט דארטן איצט איר הויפט־קוואר־טיר, זוכט די יאפאנעזישע טרופן האבן אקופירט מוקדען.

דער קאמאנדיר פון די יאפאנעזישע טרופן אין מאנדשוריע, ווערט באריכ־טעט, האט געפאלגט אן אטאקע אויף טשינגטשאו, ווייל די קאנצענטראציע פון טרופן דארטן שטעלט אין געפאר די יאפאנעזישע מיליטערישע פאזיציע אין מאנדשוריע.

—(::)—

ארץ ישראל אוונט זונטאג

אונטער דער אויפזיכט פונם ״חגר־ער העובד״ וועט דעם זונטאג, אקט. 11טן, 8.30 נ.מ., אין ציון זאל, דורכ־געפירט ווערן אן ארץ־ישראל אוונט. י. העסטרין וועט אפגעבן א גרוס פון ארץ ישראל, און א רייכע פראגראם וועט דורכגעפירט ווערן, איינשליסנדיק מר זיק, לעבעדיקע בילדער און א. וו. דאס יונגט ווערט באזונדערס איינגעלאדן.

—(::)—

דאלאר האלט זיך פעסט

ניו־יארק, אקט. 9— דער קאנאדער דאלאר האט זיך נעכטן געהאלטן פעסט אויף דער היגער ערעוו. שליסנדיק זיך צו 89¼. — א פערטל סענט העכער ווי נעכטיקער שלוס.

פארשטייער פון מינען איינגטימער אויסגעהערט ביי אויספארשונג

עסטעוואן, סאסק., אקט. 9.— דער פארהער וועגן די אורזאכן פונם קטסטרייק אין די קוילן מיינען אין פולן שוואונג.

ווי די הינע ״פרי פרעס״ מעלדעט, איז איר באקאנט געווארן, אז דער פארבאנד אויף דעמאנסטראציעס אין עסטעוואן, וואס האט דערנאך געפירט צום בלוטיקן צוזאמענשטויס צווישן די סטרייקערס און פאליציסטן סעפט. דעם 29טן, איז ערשט אנגענומען געווארן פונם עסטעוואנער טאון קאנסיל דעם פרימארנן פונם טאג, ווען די דעמאנ־סטראציע האט געדארפט פארקומען. דער באשלוס איז טעלעגראפירט גע־ווארן צו די סטרייקערס ערשט 11.15 נאכדעם, בעת דער פאראד האט גע־דארפט פארלאזן בעינפעיט 1.30 נ. מ.

עס קומט אזוי אויס, אז דער פאר־באט אויף דער דעמאנסטראציע איז אנגעקומען צו די סטרייקערס שוין נאכדעם, ווי זיי האבן געמאכט אלע נויטיקע פארבאדייטונגען פארן מארש.

די סטרייקערס זיינען דערווייל צור־ריק צו דער ארבעט, און אלע מינען ארבעטן היינט צוריק אין פולן שוואונג.

—(::)—

ווערט אויף קירושנערס קבר

די פרוי און קינדער פון דעם פאר־שטארבענעם יהושע קירושנער בעטן אונז צו מעלדן, אז קומענדן זונטאג, דעם 11טן מאקטאבער, וועלן זיי אויפ־שטעלן א מצבה אויף זיין קבר.

זיי וועלן ארויספארן פון זייער היים 396 אייקינס סטריט, 11 אוויינער אינ׳ הערפרי, אויפ׳ן היבריו סיק בענעפיט בית־עלמין.

מ. דזש. פינקלשטיין וועט ריידן ביי בני־ברית מאנטאג

אנפאנגענדיק דעם הארבסט און ווינ־טער פעריאָד פון אקטיוויטעטן וועט מאנטאג אוונט, אקט., דעם 12טן פאר־קומען די ערשטע פארזאמלונג פון די בני ברית אין טרעוועלערס האל, בעגע־טיין עוועג.

מ. דזש. פינקלשטיין וועט גיבן א היסטארישן איבערבליק איבער דער טע־מע ״דור און שלמה״ און א מוזיקאלי־שע פראגראם וועט דורכגעפירט ווערן פון מר. ס. אסטראוו, וועלכער וועט נעבן וואָקאלע נומערן פון פאלקס ליי־דער און שול נגינה.

אן איבערבליק איבער דער קאנסטי־טוציע גרעבט לאדזש וועט געבען וועג־רען פון געוועזענעם פרעזידענט א. ע. קאנטאר, זיי אויך א רעזומע פון איד־נייעסן און פאסירונגען.

דזש. סטיינבערג וועט רעוויואירן איינע אדער צוויי ארטיקלען פון בני ברית זשורנאל, און א. אסאוויסקי וועט ריידן איבער ״שטריבן אין לאקאלע אידישע ארגאניזאציעס״ נאך וועלכן צוביסן און סיגארן וועלן סערווירט ווערן.

ל. ע. טעפער וועט אפגעבן א פינאנ־ציעלן באריכט: א. ע. קאנטאר וועט אפגעבן א באריכט פון דעם אינטע־לעקטועלן קאמיטעט און דזש. בלוש־פילד וועט אפגעבן א באריכט פון דעם סיק וויזיטינג קאמיטעט.

ביי דער פארזאמלונג וועלן אויך דיסקוטירט ווערן די פראגן וועגן די אנגעגעבענע רעזולטאטיעס פון ח. י. ווילדער און מ. קאהען.

עס וועלן אויך באלאטירט ווערן די נייע אפליקאנטן: א. הענסל, בענדזשא־מין שנור, מ. ר. סטאל, און דזשעק ווייסמאן.

יוגנג אידיש מיידל בא־לוינט מיט העכסטן סאוועטישן אָרדען

מאסקווע, אקט. 9 (איטא). — די איינגסטע ציוויל פערזאן צו קריגן דעם העכסטן סאוועטישן אָרדען, דעם לענין אָרדען, איז דאס אידישע מיידל לידיא מאווארסקי, וועלכע איז בלויז 23 יאר אלט.

דעם אָרדען האט זי באקומען פאר איר אויסגעצייכנטער ארבעט אין אונ־טערריכטן אינסטרוקטאָרן פאר קוואלי־פיצירטע ארבעטער אין די העפטונג־פאבריקן. ניט געקוקט אויף איר יוגנט, האט זי אויך פארוואלטעט מיט א טעכ־נישער מיט 1,500 שילער.

מאסקווע, אקט. 9 (איטא).— אן אגראַרדזשאינט העפטונג־פאבריק אין פארענדיגט געווארן אין יעוופאטאָריע, וואס איז דער ערשטע פון א רייע פאב־ריקן וואס דער קאמיטעט פלאנט אויס־צושטעלן פאר אידישער באשעפטיקונג מיט דער הילף פון אגראַ־דזשאינט, דעם ״אָרט״ און דער ״אויפ״. דערווייל האָ־בען 50 פרויען אנגעפאנגען ארבעטן אין דער פאבריק.

—(::)—

קאנצערט און בילד דעם זונטאג אוונט

טומענדיק זונטאג, דעם 11טן אק־טאבער, וועט דער מיטער פאראיין פון א. ר. פ. פ. טשל, דערכפיר׳ן א קאנצערט אין פעעלס טעאטער, 830 אוונט. עס וועט אויך געווען אלע עלטערן, פריינט אן סיפאטיקער. אז זיי וועלן זיך באפרוען זיי געהערעיק און זיי וועלן קו־מען אין מאסן צום קאנצערט און אז זיי וועלן מיטברייננען זייערע פריינט־דער עולם, וועלן פארזיכערט, וועט זיך אמוזירן דעם אוונט אין פעלעס טעאטער און אין דער זעלבער צייט וועט מען שטיצן דיארב. רינג. פריי־הייטס טעמפל שול, וועלכע נויטיקט זיך אין הילף.

—(::)—

מצבה אויף קירושנערס קבר

די פרוי און קינדער פון דעם פאר־שטארבענעם יהושע קירושנער בעטן אונז צו מעלדן, אז קומענדן זונטאג, דעם 11טן אקטאבער, וועלן זיי אויפ־שטעלן א מצבה אויף זיין קבר.

זיי וועלן ארויספארן פון זייער היים 396 אייקינס סטריט, 11 אוויינער אינ׳ הערפרי, אויפ׳ן היבריו סיק בענעפיט בית־עלמין.

פארטייער פון מינען איינגטימער אויסגעהערט ביי אויספארשונג

עסטעוואן, סאסק., אקט. 9.— דער פארהער וועגן די אורזאכן פונם קטסטרייק אין די קוילן מיינען אין נעכטן פארגע־וועט געווארן אין פולן שוואונג.

ווי די הינע ״פרי פרעס״ מעלדעט, איז איר באקאנט געווארן, אז דער פארבאנד אויף דעמאנסטראציעס אין עסטעוואן, וואס האט דערנאך געפירט צום בלוטיקן צוזאמענשטויס צווישן די סטרייקערס און פאליציסטן סעפט, דעם 29טן, איז ערשט אנגענומען געווארן פונם עסטעוואנער טאון קאנסיל דעם פרימארנן פונם טאג, ווען די דעמאנ־סטראציע האט געדארפט פארקומען. דער באשלוס איז טעלעגראפירט גע־ווארן צו די סטרייקערס ערשט 11.15 נאכדעם, בעת דער פאראד האט גע־דארפט פארלאזן בעינפעיט 1.30 נ. מ.

עס קומט אזוי אויס, אז דער פאר־באט אויף דער דעמאנסטראציע איז אנגעקומען צו די סטרייקערס שוין נאכדעם, ווי זיי האבן געמאכט אלע נויטיקע פארבאדייטונגען פארן מארש.

אמעריקאנער ארבעטער פעדערא־ציע סטראשעט מיט פאליטיק

דיקער פאליטישער אקציע, — האבן דערער דערקלערט אין דער קאנווענ־שאן פון דער אמעריקאנער ארבעטער פעדעראציע וואס ווערט דא אפגע־האלטן.

—(::)—

דזיק־קאנפערענץ פאר סטרייקערס דורכפירן אונטערנעמונג

א הילף קאנפערענץ פאר די סטרייי־קענדיקע פעטערסאנער וועבער און די מיינער סטרייקערס אין פענסילוואניא ווערן דורכגעפירט אין פענסילוואניא אמווייניקסטנס זיינען זיי אלע באַ־שטיינט אין אן אנדערע קולטורעלער מדרגה און קאנען לייכטער ווערבירט ווערן אויך פאר דער ענגלישער פרע־סע.

די אידישע פרעסע אינטערעסירט מען זיך מיט אידישע ענינים אויף אזויפיל אז מען אינטערעסירט זיך אין א גע־וויסער מאס אויך אין דער ענגליש־אידישער פרעסע.

לייענט מען ניט די אידישע, דאן לייענט מען אויך ניט די ענגליש־אי־דישע, — און ווייניקער ווי האלב פון די וואס לייענען ניט קיין אידישע צייי־טונגען אינטערעסירן זיך צו לייענען די ענגלישע פרעסע.

דער פראצענט פון אידיש־לייענער־דיקע ענגלישע פרעסע לעזער איז מאר־קע אויף אן ערך דער זעלבער, אבער אמווייניקסטנס זיינען זיי אלע באַ־שטיינט אין אן אנדערע קולטורעלער מדרגה און קאנען לייכטער ווערבירט ווערן אויך פאר דער ענגלישער פרע־סע.

פאנגט היינט אן לייענען פון אנפאנג אונזער נייעם אינטערעסאנטן ראמאן ״גליק און ראכע״